

КЕРАМИКА

ИЗБОР ОД КОЛЕКЦИЈАТА НА МСУ

ЕДУКАТИВНО - ДИДАКТИЧКА ИЗЛОЖБА

КЕРАМИКА

ИЗБОР ОД КОЛЕКЦИЈАТА НА МСУ

музеј на современата уметност, скопје
едукативно - дидактичка изложба
оддел за едукација
декември 1998

На предната и задната страна на каталогот:
детал од делото на
Душко Мишевски, мајолаика, 1981

Во Енциклопедиите, под буквата "К" помеѓу останатото ќе прочитаме:

"КЕРАМИКА, грнчарство; предмети направени од печена земја, најчесто садови, обично украсени со геометриски и други мотиви, често премачкувани и глазирани; посебни видови се фајансот и порцеланот. И во предисториското време керамичките предмети го надминуваа утилитарното значење и имаа уметничка вредност; на висок уметнички степен и до занаетско совершенство го подигнаа старите Египќани и Персијци, а до најголем степен старите Грци; позната е и кај сите народи на Исток, посебно кај Кинезите, кои се покажуваат како големи мајстори во изработка на порцелан; во предколумбовска Америка, во керамиката се покажале Перуанците; а во нашите краишта и денес се негува грнчарството"

За да зборуваме за денешната современа **керамика**, мораме да се вратиме многу векови наназад, до еден од најстарите уметнички занаети *грнчарство*.

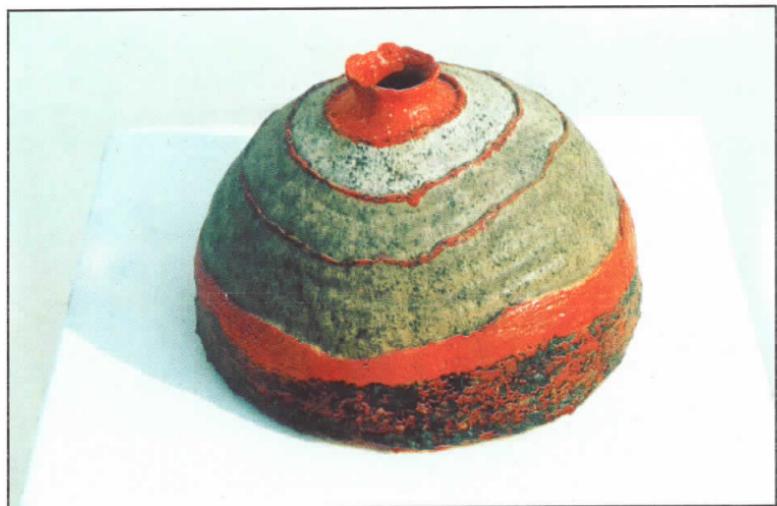
Грнчарство, на нашите простори, до почетокот на 20 век, било една од најразвиените стопански гранки. Овој занает со текот на времето претрпувал многу влијанија и промени, бидејќи во овој дел на Балканот се сретнувале и испреплетувале многу култури. Тие влијанија се додградувале и менувале. Со тоа се создавале повеќе видови на уметнички изразувања, за да се дојде до денешната **современа керамика**. Така, можеме да речеме дека со развојот на индустријата за широка потрошувачка доаѓа до опаѓање на грнчарскиот занает и појавата на **керамиката** како уметнички занает, дисциплина, техника, применета уметност.

Во Македонија *грнчарство* се негувало (а и денес се уште се оддржува) во Велес, Скопје, Струга, Ресен, Вранешница и Берово. Тоа се места богати со глина-земја погодна за обликување на грнчаријата. Овој занает најчесто се пренесувал од татко на син.

Уметничката **керамика** во Македонија своите почетоци ги бележи со отворањето на Одделот за уметничка керамика при Училиштето за применета уметност во Скопје, 1956г. Пионерската улога во керамичката уметност во Македонија ја понесоа *Раде Перчуклиевски* и *Михаил Лазаров*. Своето школување го продолжија на Академиите во Белград и Загреб. Тие се долгогодишни педагози на неколку генерации **керамичари**. Заедно со нив во наредните години успешно дејствуваат и други **керамичари** образувани на Академиите во Белград, Загреб, Ниш, Будимпешта, Германија,

ВЛАДИМИР АВРАМЧЕВ
од циклусот "Слика на раѓањето II" 1988
боена керамика, порцелан
12 x 12 x 10

ГОЦЕ ЈОСИФОВ - РОМБО
Вазна, мајолика, 1984
18 x 25 x 25

МИХАИЛ ЛАЗАРОВ
Импресија од морското дно, 1978
мајолика
50 x 50 x 21

ДУШКО МИШЕВСКИ
Коцка, 1981
мајолика
28 x 27 x 22

Педагошката академија во Скопје, Училиштето за применета уметност-Скопје и Факултетот за ликовна уметност-Скопје (*Македонка Андонова, Војко Јаневски, Драгица Јанева, Ристо Скерлев, Глигор Беќаров, Душко Мисиевски, Владо Аврамчев, Марија Туша-Иљовска, Гоце Јосифов-Ромбо ...*)

Керамичарош, при создавање на делото се среќава со комбинирање на основните праелементи: земја, вода, воздух и оган.

Процесот на создавање на **керамикаш** има неколку фази:

- ❖ подготвка за обработка (со или без грнчарско колце)
- ❖ обликување
- ❖ сушење
- ❖ глазирање
- ❖ печене

Според видот на глината, според начинот на обработката и според степенот на температурата при печенето, се разликуваат повеќе техники:

штеракота, енѓоба, глазирана керамика, мајолика, фајанс, порцелан, каменина и др.

Во зависност од намената разликуваме:

утилишарна (функционална или променета керамика)

чинии, бокали, ламби, свеќници, сервиси, садови, накит, пепелници, сувенири и др.

универзитетска или керамоиластика

која претставува уметничко дело, пластично обликувано, кое најчесто може да се најде во витрините на музеите и е обично во еден примерок

Во современото керамичко творење доминира керамопластиката.

Керамикаш ја среќаваме во спој со:

Сликарсивошко-керамосликарство, скулптурашта, графикашта-керамографика, фотографијашта-фотокерамика, архитектурата-на фасади, во ентериери, хортикултурашта и т.н.

Разликата од овие уметности е во материјалот во кој се работи и непредвидливоста при неговото печене.

Ако старите **мајстори-грнчари** ставале свој потпис во вид на печат на своите производи, **современиште керамичари** ги препознаваме по индивидуалниот креативен пристап.

Не можеме да зборуваме за некој доминантен стил, но во нивните дела се следат фигуративни, асоцијативни, чисто апстрактни мотиви, а во последно време чести се и мотиви од

приказни, пејсажи, спомени од детство и т.н., кои не се карактеристични за *керамика*, но и даваат особена привлечност.

* * *

За оваа Едукативно-дидактичка изложба, изборот е направен од керамичката збирка на Музејот, со цел да се претстават некои од техниките на изработката, разновидноста на мотивите, и на училишната популација да и се овозможи запознавање со една од применетите уметности, како и практично да се увери во тешкотиите при нејзинато создавање.

При тоа значајно е да се нагласи дека и останатите дела кои ги поседува Музејот на современата уметност-Скопје, имаат исто така големо значење во рамките на современата македонска керамика и пошироко. Се прават напори збирката да се зголеми по пат на донацији и откупни.

Изборот на делата кои се претставени на оваа Едукативно-дидактичка изложба е направен во соработка со раководителот на Одделот за збирки и депо при МСУ, г-ѓа Захаринка Алексоска-Бачева.

Елизабета Јанковска

МАКЕДОНКА АНДОНОВА
Трансформација на обликот II, 1980
теракота
29 x 29 x 29

РАДЕ ПЕРЧУКЛИЕВСКИ
Риба - рељеф, чинија, 1975
глазирана мајолика
7,5 x 43 x 43

КАТАЛОГ

1. ВЛАДИМИР АВРАМЧЕВ

Од циклусот
"Метаморфози 28", 1980,
каменина
24x33x23

Од циклусот
"Сенки на раѓањето II", 1988
боена керамика-порцелан
12x12x10

2. ТОМЕ АНДРЕЕВСКИ

Простор-форма, 1980
теракота
28x17x13

3. МАКЕДОНКА АНДОНОВА

Трансформација на обликот 1,
1979
каменина
25x25x25

Трансформација на обликот 2,
1980
теракота
29x29x29

Рез 1, 1981
теракота-шамот
30x10x10

4. ДРАГИЦА ЈАНЕВА

Форма 7, 1984
глазирана мајолика,
22x36x16

Обелиск, 1988
каменина
40x20x23

5. ГОЦЕ ЈОСИФОВ-РОМБО

Вазна, 1984
мајолика
18x25x25

6. МИХАИЛ ЛАЗАРОВ

Керамичка форма 1, 1975
мајолика
40x38x20

Импресија од морското дно, 1978,
мајолика
50x50x21

7. ДУШКО МИШЕВСКИ

Коцка, 1981
мајолика
28x27x22

8. РАДЕ ПЕРЧУКЛИЕВСКИ

Риба-рељеф, чинија. 1975
глазирана мајолика
7,5x43x43

Фигура 1, 1983
глазирана мајолика
48x17x14

9. МАРИЈА ТУША

Птица-чинија, 1975
мајолика
33x33x10

Изложбата и каталогот се реализирани со помош на
Министерството за култура на Република Македонија

Издава:Музеј на современата уметност-Скопје,Самоилова бб,тел.11 77 34,факс 110 123
Избор од колекцијата на МСУ-Керамика-,декември 1998
За издавачот: Зоран Петровски
Организација на изложбата и каталог: Елизабета Јанковска
Фотографии и слајдови: Тони Цаневски
Дизајн: **DE STILL**
Печати: Grafotrade
Тираж: 300

